РІК 1929. Травень. Ч. V.

ПЕРЕМИСЬКІ ЕПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТИ

Ч. 105/Орд. — Канонічні візитації в 1929 р.

До переведення канонічної візитації в 1929 р. іменуємо отцих Впр. ОО. Візитаторів:

о. Крилошанина Пралата Володимира Ґмитрасевича на деканат радимнянський.

о. Крилошанина Др. Романа Решетила на деканат рудецький.

о. Крилошанина Кипріяна Хотинецького на деканат немирівський і старосамбірський.

о. Крилошанина Омеляна Мартиновича на деканат самбірський.

о. Крилошанина Данила Бодревича на деканат комарнянський.

о. Крилошанина Івана Пастернака на деканат Яворівський.

Ч. 2435. — Про обовязок ОО. Деканів предкладати звіти про релігійно-моральний стан вірних в їх деканатах і про відправу Служб Божих і инших богослужень через священиків їх деканатів.

З огляду на це, що Всч. ОО. Декани є заступниками свого Епископа і як такі совісно мають чувати над релігійно-моральним станом вірних і про всі зміни чи на ліпше,

чи на гірше мають інформувати Епископа, вже кілька разів наставали Ми, щоби кождого року, найдальше до кінця жовтня предкладали тут звіт про релігійно-моральний стан вірних дотичного деканату.

Цей обовязок пригадуємо отсим поновно ОО. Деканам.

Другий дуже важний обовязок ОО. Деканів це чувати над належитим виповнюваннєм зобовязань всіх священиків свого деканату **дотично відправи Служб Божих і иньших богослужень чи то за приняті стипендії чи з обовязку душпастиря.** Дотичні звіти мають ОО. Декани предкладати найдальше до кінця червня кождого року.

Ч. 2436. — Візитація науки релігії у вселюдних школах і предкладаннє звітів ОО. Деканами.

По істнуючим дієцезальним приписам ОО. Декани обовязані переводити візитацію науки релігії у всіх публичних і приватних вселюдних школах деканату. Помагають їм в тому ОО. Містодекани як другі шкільні Ординаріятські Комісарі. Епп. Ординаріят пригадує, що візитація науки релігії є окремим актом урядовання, який має бути строго і точно переведений, з якого належить предкладати кождого року точний звіт. Звіт має обнимати: 1) характер школи, 2) скількість дітвори гр.-кат. віроісповідання по клясам, 3) скількість (бодай приблизна) дітвори инших віроісповідань, 4) число годин науки релігії в тиждень, 5) кілько разів в році приступала молодь до св. Тайн, 6) ноту з відповідий в часі візитації, 7) замітку про релігійно-моральний стан дітвори, 8) хто уділює науку релігії, 9) замітки візитуючого про ев. недомагання, перепони тощо.

Всілякими інформаціями винні служити ОО. Деканам в першу чергу самі ОО. Душпастирі, які як учителі релігії обовязані знати так число дітей як також инші дати відносно релігійно-морального стану шкільної дітвори.

Візитуючі ОО. Декани зволять звертати особлившу увагу на те, чи наука релігії уділюєсь правильно, слідити причини ев. занедбання, в наглих випадках на місци зарадити лиху.

Візитацію школи можна переводити при нагоді візитовання парохії або окремо.

Кождого року найдальше до кінця місяця липня на-

лежить предложити Епп. Ординаріятови звідомленнє з візитації зглядно виясненнє, чому візитація не відбулася.

Ч. 2439. — Реченець іспиту на дяків.

Іспит на дяків відбудеся в Перемишлі в Дяківськім Інституті дня 5 липня с. р. о 10 годині рано.

Приватисти, які бажалиби бути допущені до сего іспиту мають внести свої подання через власний Уряд парох. до гр. кат. Капітули в Перемишлі найдальше до 20 червня ц. р.

Всч. оо. парохи зволять при тих поданнях зазначити моральне поведення дотичного кандидата.

Реченець до вношення подань о приняття до Дяківського Інституту в Перемишлі.

Кандидати, які старається о принятє до Дяківського Інституту в Перемишлі на шк. р. 1929/30 мають внести свої подання через власний Уряд парох. до гр. кат. Капітули найдальше до кінця вересня ц. р.

Услівя приняття слідуючі:

1) Добре моральне поведення кандидата стверджене власним Урядом парохіяльним.

2) Укінчення IV по крайній мірі III кл. народних шкіл.

3) Добрий чистий голос.

Перед приняттєм до Інституту відбудеся вступний іспит в дяківськім Інституті дня 4 жовтня ц. р. о год. 10 рано, на котрий всі кандидати мають явитися.

Ч. 914. — Предкладаннє звітів про еміґрацію.

Нужда приневолила многих наших людий шукати хліба поза границями нашого краю та церковної провінції, де вони наражені на небезпеку невірства, апостазій, та морального зіпсуття. Розуміючи се, що колись прийдесь нам відповідати і за сі душі, хочемо по можности прийти їм з духовною помічю.

Тому Всч. ОО. Душпастирі тих парохій в яких мала місце еміґрація хочби лиш одного чоловіка, зволять негайно предложити звіт про еміґрантів тутешньому Ординаріятови: Хто виеміґрував? Куди? (до Франції, Канади, Америки, Бразилії, Арґентини, чи на Волинь і т. д.) Всч. оо. Душпастирі і самі зволять переписуватись з еміґрантами і підтримувати їх на дусі в привязанню до св. кат. Церкви,

остерігати перед баптизмом, штундизмом, схизмою і ин. Остерігати зокрема еміґруючих на Волинь, щоби не вінчалися у православних. Заохотити їх щоби вони самі утримували лучність зі Старим Краєм предплачуючи собі кат. часописи, по крайній мірі »Місіонар« а волинські переселенці і »Бескид«. Передплати за сі часописи мінімальні, впрочім могуть передплачувати спільно. Переселенців на Волині скермувати до О.О. Редемптористів в Ковлі вул. Новоколєйова (О.О. Редемптористи).

Вкінці Всі О.О. Душпастирі по всіх парохіях хай поручать молитвам вірних і самі нехай моляться гарячо за переселенців та взагалі за успіх праці О.О. Редемптористів на Волині.

Ч. 1701 і 1951. — Запевненнє душпастирської опіки українським, католицьким робітникам в Німеччині.

Німецьке, католицьке товариство „Deutscher Caritasverband“ в Берліні звідомляє, що на біжучий рік допущено до Німеччини сезонових робітників зі слідуючих повітів нашої дієцезії: Березів — 150, Любачів — 400, Ланьцут — 200, Переворск — 100, Рава руська — 300, Самбір — 400, Новий Торг — 100, Ярослав — 800, Яворів — 300, Стрий — 500.

Щоби запевнити нашим робітникам раціональну душпастирську опіку та захоронити їх перед погубними впливами, Управа „D. Caritasverband“-у просить зладити для кождого виїзджаючого на заробітки точну консиґнацію після слідуючого взірця:

1) Імя і назвиско робітника (робітниці),
2) дата уродин,
3) місце приналежности (громада, парохія, повіт, воєвідство),
4) послідна адреса робітника перед виїздом до Німеччини,
5) Імя і назвиско родичів робітника(ці),
6) вільний чи жонатий (замужна),
7) число дітей і їх вік,
8) забрав(ала) діти до Німеччини чи оставив(ла) їх дома,
9) адреса робітника(ці) в Німеччині.

До рубрики 9) примічається, що на основі заключеної умови вже перед виїздом відома еміґруючому адреса місця його праці в Німеччині.

Консиґнації повисші будуть передані Всеч. о. Др-ови Петрови Вергунови, гр. кат. душпастиреви в Берліні, який з їх помічю буде міг лекше відшукати своїх вірних та розвинути над ними успішну працю.

Подаючи повисше до відома Всеч. Духовенства, Епп. Ординаріят висказує надію що дотичні ОО. Душпастирі не тільки з уряду але з почуття вдячности для згаданого Товариства за його дбайливість о добро луш наших вірних, постараються консиґнації виготовити совісно. У випадках, де робітники вже виїхали, буде можна зібрати потрібні дані від оставшої дома рідні.

Поручається зладити консиґнації точно на окремих карточках для кождого робітника в українській або німецькій мові й надіслати їх безпроволочно до Еп. Консисторії.

Ч. 2438. — Конкурс на опорожнені парохії.

З реченцем до 15. липня 1929. виставляються на конкурс слідуючі опорожнені парохії:

Деканат *Балигородський:* 1) Горянка, 2) Рябе.
„ *Бірчанський*: 1) Грозьова.
„ *Бориславський*: 1) Рибник.
„ *Варяжський*: 1) Нисмичі з Ниновичами.
„ *Височанський*: 1) Бориня, 2) Гусне вижне.
„ *Горлицький*: 1) Боднарка, 2) Гладишів, 3) Долини, 4) Крива, 5) Ліщини, 6) Мацина вел., 7) Новиця, 8) Рихвальд, 9) Смерековець.
„ *Грибівський*: 1) Баниця, 2) Королева руська, 3) Ізби.
„ *Динівський*: 1) Павлокома.
„ *Дуклянський*: 1) Воля Цеклинська, 2) Гирова, 3) Дошниця, 4) Кремпна, 5) Поляни, 6) Радоцина, 7) Ростайне, 8) Святкова, 9) Чорне.
„ *Жукотинський:* 1) Галівка, 2) Дністрик голов., 3) Дністрик дубовий, 4) Липє.
„ *Комарнянський:* 1) Березець, 2) Горбачі, 3) Конюшки королівські.
„ *Короснянський*: 1) Близянка, 2) Чорноріки.
„ *Куликівський*: 1) Звертів.
„ *Лежайський*: 1) Дубрівка.
„ *Ліський*: 1) Ліщовате.
„ *Лупківський*: 1) Воля Мигова, 2) Манів, 3) Солинка, 4) Явірник.

Деканат Любачівський: 1) Милків, 2) Синявка.
„ *Лютовиський:* 1) Береги гор., 2) Поляни, 3) Хміль.
„ *Мединицький*: 1) Криниця.
„ *Медицький*: 1) Барич.
„ *Мушинський*: 1) Матієва, 2) Ростока вел. 3) Явірки.
„ *Немирівський:* 1) Улицько, 2) Смолин.
„ *Підбужський*: 1) Свидник.
„ *Порохницький*: 1) Крамарівка.
„ *Равський:* 1) Белзець, 2) Камінка старе село.
„ *Риманівський*: 1) Завадка, 2) Синява, 3) Ясель.
„ *Рудецький:* 1) Ляшки завязані.
„ *Сінявський:* 1) Майдан сінявський.
„ *Старосамбірський*: 1) Білич гор., 2) Лінина мала.
„ *Тіснянський*: 1) Ветлина, 2) Крива ад Тісна, 3) Лопінка, 4) Терка, 5) Яблінки, 6) Яворець.
„ *Турчанський*: 1) Лосинець.
„ *Устрицький*: 1) Лісковате, 2) Гошів.
„ *Чесанівський*: 1) Крупець, 2) Плазів, 3) Подемщина.

Прошення внесені не по формі і не заосмотрені потрібними залучниками, а особливо без свідоцтва з конкурсового іспиту як і ті, котрі вплинулиби по дни 15. липня 1929, будуть уважані яко безпредметові.

Примічається, що всі Всч. ОО. що одержать презенту на таку парохію, яка крім матерної церкви має ще одну або більше дочерних, зобовязуються в кождім часі, на жадання перемиського Еписк. Ординаріяту згодитися на евентуальне відлучення дочерних церков разом з ґрунтами.

При тім Еписк. Ординаріят повідомляє всіх Отців, наміряючих внести подання о приняття в спис на висше згадані парохії, що дотації їх будуть нормовані по гадці Конкордату.

Ч. 2435.

Епископський Ординаріят в Станиславові просить о поміщеннє слідуючого оголошення:

„Уряд громадський в Лисци старім повідомляє, що в р. 1925. утікла з дому Катарина Балан уроджена Гуменяк, дотепер не вернула і місце єї побуту невідоме.

Проситься Всеч. Духовенство зарядити відшуканнє згаданої пропавшої женщини в своїх парохіях. Єсли она перебуває в котрій парохії, проситься повідомити про се Еп. Ординаріят в Станиславові зглядно Уряд громадський в Лисци старім почта Лисець, повіт Богородчани“.

Поручаєся Всч. ОО. душпастирям повище виконати.

Жертви на гробницю св. Йосафата у Відні.

Добрівляни 7·50 зл, Вс. о. Мокрівський Матвій 3·30, Розціле 10, Добромиль 12, Брониця 5, Климківка 4, Долини 4, Вс. о. Ортинський Ілярій 2, Вс. о. Петик Іван 5, Лютовиска 5, Воловець 5, Мшанець 3·30, Вс. о. Білинський Юліян 3.

Жертви на „Добру пресу".

Жуків 10·89 зл, Речичани 6, Нове місто 2·98, Спасів 8, Тісна 6, Явірки 8, Граб 5, Тартаків 10, Губичі 3, Ріпник 1·50, Княжпіль 3·30, Боберка 7, Бахів 3·12, Жерниця вижна 12·30, Тучапи 10, Міжинець 14, Самбір 12, Розджалів 5, Краків 4·10, Ісаї 6, Липовець 2·70, Ждиня 2, Завишень 6·30, Баниця 5·60, Криве 12, Лопушанка хомина 8·45, Волосянка вел. 4, Ольховець 3, Бутини 4·54, Стрільбичі 2, Суха воля 8·25, Диків ст. 4, Куличків 1·10, Дзвиняч гор. 4, Баранчиці 5, Коровиця 12·60, Биків 6, Орове 11·10, Стебник 12, Тяглів 4·39, Вс. о. Марко Тимотей 3, Устіянова 7, Східниця 5, Літиня 10, Грушів 3·50, Гладишів 8·11, Вислок гор. 9·90, Шляхтова 4·85, Желдець 6·60, Довжнів 33, Стрільбичі 3, Пискоровичі 20, Полнятичі 6, Лобозів 5, Пралківці 3·90, Яксманичі 5, Іскань 4, Торки 3, Бенькова Вишня 3, Завадів 5, Тростянець 7·40, Воля нижна 20·30, Яворець 2, Яжів новий 4, Липа 5, Майдан сінявський 7, Добра 11, Криниця медин. 4, Ліски 10·30, Маластів 24·50, Мохначка 2·20, Кривка 5, Трійця 5, Хревт 5, Кліцко 4, Шкло 4, Терка 3, Новиця 10, Стронятин 8, Барич 14·60, Нагачів 10, Мости великі 5, Пристань 8, Чорна 9, Середне велике 5·50, Гусне 10, Сторонна 8, Варяж 7, Квасинина 10·70, Будинин 5, Сливниця 6, Береги 10, Білозва 5, Татари 9, Кальниця 6, Ляшки гостинцеві 5, Улазів 5, Крехів 3, Нове село 10, Солинка 2, Боднарка 6·68, Лопінка 1·56, Тилич 12, Волче 3, Головецко дол. 2, Заліска воля 2·30.

ХРОНІКА.

Іменовання.

Ч. 1404. о. Бирка Іван, парох в Желдци, Деканом Жовківським.

Крилошанські відзнаки одержали:

Ч. 1403. о. Васильчак Евдоким, парох в Татаринові.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 1822. о. Хотинецький Йосиф — Михалевичі.
Ч. 1757. о. Лозинський Йосиф — Стрілки.
Ч. 1783. о. Криса Йосиф — Кінське.
Ч. 1851. о. Рихлєвський Володимир — Колодруби.
Ч. 1890. о. Трешневський Александер — Розджалів.
Ч. 1891. о. Козенка Александер — Коровиця.
Ч. 1892. о. Ванькович Михайло — Горожана мала.
Ч. 2025. о. Гнатишак Юрій — Дидьова.
Ч. 2235. о. Левицький Адріян — Турка.
Ч. 2355. о. Корлятович Іван — Кавсько.

Завідательства одержали:

Ч. 1757. о. Рибак Николай — Висоцко нижне.
Ч. 1783. о. Крупський Зенон — Павлокома.
Ч. 1753. о. Гамерський Іван — Синявка.
Ч. 512. о. Конкольовський Стефан — Ліщовате.
Ч. 1802. о. Добрянський Стефан — Горянка.
Ч. 1865. о. Заяць Михайло — Ізби.
Ч. о. Венгринович Стефан — Синява.
Ч. 1877. о. Смулка Володимир — Рихвальд.
Ч. 1878. о. Захарясевич Іван — Радоцина.
Ч. 1879. о. Гащак Михайло — Лісковате.
Ч. 1863. о. Дримала Стефан — Шоломиничі.
Ч. 1866. о. Усцкий Евген — Ясель.
Ч. 1864. о. Дацько Константин — Чорноріки.
Ч. 1822. о. Фіґар Яків — Улицько.
Ч. 1892. о. Салук Пант. — Кремпна.
Ч. 1890. о. Матюк Володимир — Подемщина.
Ч. 1851. о. Крайчик Омелян — Конюшки корол.
Ч. 1925. о. Дорош Андрій — Дашівка.
Ч. 2032. о. Гошовський Іван — Мости великі.
Ч. 2094. о. Боровець Волод. excurr. Стібно.
Ч. 2236. о. Кабаровський Евстахій — Гошів.
Ч. 2241. о. Журавецький Волод. — Горбачі.

Сотрудництва одержали:

Ч. 1749. о. Гура Теодор самост. — Пралківці.
Ч. 1871. о. Білевич Олекса — Лопушниця.
Ч. 1872. о. Щирба Ярослав — Шкляри ад Дальова.
Ч. 1869. о. Ліськевич Николай — Дорожів.
Ч. 1875. о. Лах Павло — Перемишль.
Ч. 1876. о. Кліш Анатоль — Перемишль.
Ч. 1393. о. Філяс Іван — Сянік.
Ч. 1375. о. Шумило Ростислав — Будинин.
Ч. 1769. о. Величкович Николай — Плоске.
Ч. 1744. о. Крупський Стефан — Райске.
Ч. 1870. о. Федоришак Григорій — Волоща.
Ч. 1873. о. Федунь Стефан — Берест.
Ч. 1868. Саламан Стефан — Полнятичі.
Ч. 2030. Чума Мирон — упр. Липовець.
Ч. 2410. Погорецький Антін — упр. Фльоринка.
Ч. 2412. Яремко Іван — упр. Пруси.

Померли:

о. Криницький Іван, парох в Березци 30/3.
о. Мороз Григорій, парох в Борині 19/4.
о. Скобельський Йосиф, парох в Горбачах 6/5.
о. Гриневецький Омелян. парох в Смолині 15/5.

Душі їх поручається молитвам Всч. Духовенства.

З гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 20. травня 1929.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ГРИГОРІЙ
Епп. Пом.

II. ЧАСТЬ.

О важности і потребі контакту душпастиря з парохіянами.

Реферат 11/XII 1928. на конференції Членів „П. Е. П.“
(о. Йосиф Маринович).

Провідний мотив цілого реферату слова Апостола »Всім вся бих, да всіх к Христу привлеку«.

Головна думка реферату представити образ доброго пастиря після слів Спасителя зам. в Ев. Йоанна гл. X. стих 11—16: *„Аз есьм пастир добрий, пастир добрий душу свою полагает за овци, а наемник, иже ність пастир, емуже не сут овци своя, видит волка грядуща і оставляет овци і бігает й вовк разхитит їх і разпудит овци. А наемник біжит, яко наемнк есть і не радит о овцах. Аз есьм пастир добрий; й знаю моя і знають мя моя. Якоже знает мя Отец і аз знаю Отца і душу мою полагаю за овци.“*

Тими чудними словами малює Спаситель образ доброго пастиря і радо називає себе добрим пастирем По вознесенню виконує Ісус Христос свій пастирський уряд невидимим способом. В заступстві Христа сповняють сей уряд видимим способом апостоли, а відтак епископи і їх наслідники. Тому і вони звуться пастирями, а їх уряд пастирським урядом. Цілию пастирського уряду Христа було прославлення Бога і спасення душ. Ту саму ціль має також пастирський уряд Христової Церкви. Середниками до осягнення сеї цілі є: Уділювання св. Тайн, голошення Божого слова і правлення вірними, або властиве душпастирство. Повну душпастирську власть має научаюча Церков. Зокрема пископи управляють Церквою, а священники як душпастирі в лучности з епископом служать Церкві. Найбільша гідність священників та, що вони є Божими помічниками над спасенням людських душ.

Післанництво, яке одержав священник від Бога погягає на відданню чести Всевишньому через Безкровну Жертву і на ревности о спасення душ. Тому для него не вистарчає старатися о спасення власної душі, він має старатися

о спасення тих, які повірені єго опіці і коли їх занедбає, за них буде осуджений. В канонах Апостольських читаємо: „Presbiter, qui cleri vel populi curam non gerit, segregatur et si in socordia perseverat deponatur“. А св. Бернард говорячи о тих, які приняли Тайну Священства з дочасних мотивів, а не тому щоби працювати над спасенням душ, кличе: „Ліпше би було для них, щоби копали землю, або просили милостині, ніж, що є приодіті святою гідностію; в дни суду піднесуться проти них страшні слова скарги зі сторони тих, які через їх байдужість будуть осуджені«.

Св. Григорій говорить: »Священник, який посвячує своє життя для спасення душ, одержить тілько вінців, кілько душ для Бога позискав.« І не повинен священник уставати в ревности, хоч може єго старання не приносять бажаних наслідків. Рільник, який управляє лиху рілю, варта тим більшої нагороди. Чим тяжша праця, тим більша заплата. Мотивом нашої ревности Бог і єго слова, а не нагорода від людий. Бо „presbyterium crux est et martyrium“ — говорить св. Августин.

Контакт душпастиря з вірними се оден з важних середників практичного душпастирювання. Є він випливом одушевлення для пастирського уряду, охотної діяльности, що випливає з любови Бога і ревности о спасення душ. Пастирський уряд є великий і важний. Душпастир мусить мати природні здібности і виховання. А щоби мудро душпастирювати, треба побіч інших передумов єще: а) знання людської природи з її хибами і нахилами; б) знання пануючого в громаді духа часу; тому душпастир мусить інтересуватись життям громади і знати її давнійший і теперішний стан. Бо коли хоче бути правдивим провідником, мусить знати свою парохію. Спосіб думання, настрої, умові спосібности, релігійне образування, хиби і пороки, повинен знати, хто потрібує поучення, ради, напімнення, потіхи. Загалом 1) треба використати кожду нагоду, щоби зєднати собі довірє парохіян і на тім довірю дальше будувати, 2) треба полюбити свою парохію любовію загальною і сталою, огорнути любовію всіх парохіян, бути для них батьком, працювати для них охочо, витревало, а передовсім сповняти совісно всі душпастирські обовязки і 3) треба пізнати свої вівці, бо без того праця над їх освяченням є неможлива. Тридентський Собор (Sess. XXIII. c. 1) постановляє:

Praecepto divino mandatum est omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere". »Пастир добрий овци своя глашает по імени". »Знаю моя і знают мя моя«. Щоби пізнати, повинен користати з кождої нагоди, якою є душпастирські функції, а особливо заосмотрювання хорих, чинности канцелярійні, катехізація і науки в школі, участь в товариствах і посіщення урядові і неурядові. 4) Потреба душпастиреви також сердечности. Як непривітність відпихає, так сердечність сей »квіт любови« всіх потягає, бо вона є ключем до сердець. Nihil tam utile, quam diligi" — говорить св. Амврозій. Є то нині тим більше потрібне, що шириться явний бунт проти Бога, а з другої сторони змалів сей чар, який мало слово священника, зменшилася повага священничого одягу. Тому є конечне, щоби душпастирі відзначалися тими товариськими чеснотами, добротою і сердечностію. Єсли душпастир має лице погідне і кождого мило приймає, єсли кождому віддає, що єму належиться, а ніколи не ужиє слів острих, ображаючих, єсли разом з чемностію уміє заховати гідність священничу, тоді на всіх, навіть упереджених і неохотних має великий вплив.

Противно душпастир захмарений, згризливий, який утікає від парохіян, зарозумілий, самолюбний і неучинний шкодить не тільки собі, але цілому духовному станови. »Як без віри не можна подобатися Богу, так без сердечности не можна кермувати людьми« — говорить св. Бернард. Вправді є також гнів справедливий, єсли єго понука є добра. Що більше, має душпастир строгий обовязок картати проступки і горе йому коли би се занедбував. Але треба тоді уважати, щоби гнів не перейшов границі, яку єму назначує Боже право і розум. Деякі кажуть, що парохіянами треба управляти строго. Однак священик гордий, зарозумілий, непривітний і гнівливий є нещастєм для себе і парохіян, а досвід стверджує, що така практика дразнить а не будує, вона творить фарисейську боязнь і знеохочує до душпастиря. А сердечність всіх потягає. Вона не має бути слабостю, але чеснотою, разом з другою чеснотою — мужеством в обороні Божого і церковного права, в пригадуванню христ. обовязків і в картанню гріхів.

Але памятати мусить душпастир, що говорить один святий: „Melius est domino rationem reddere de nimia misericor-

dia, quam de nimia severitate". »Научитеся от мене яко кроток єсьм і смирен серцем«. Та лагідність має бути по мисли і приміру Спасителя, т. є. не вільно жертвувати засадами. Хто боїться ненависти світа, той мусить перейти на його сторону. Чимбільше хто виступає за справою Бога і Церкви, тим більше зустрічає єго ненависть зі сторони чинників ворожих Церкві і вірі. Ми маємо ратувати душі, а ратувати значить боротися проти небезпек, наражуватися. Не думаймо також, що через сердечність, лагідність ми дочекаємося все і від усіх вдячности. І Христос Спаситель плакав над Єрусалимом. Ми маємо все зробити, щоби найліпше сповнити свій обовязок, а наслідки зложім в руки Божі.

Не біймося небезпек. „Поступи во глубину" — вийдім з тісної захристії і церкви там, де кипить життя, до хат, на улицю, до народу, до мас! Миж рибаки! А що се за рибак, що боїться отвертого моря і лякається кождого подуву вітру? Ловля душ — успішність нашої душпастирської праці ділом Бога. Та як рибаки душ мусимо мати знання людий, щоби у відповідний час підійти і зловити для Бога!

»Прийдіте к мні вси труждающіїся і обремененні і аз упокою ви«. Се запрошення Христа до людий має виконати душпастир. Він має зближитися до людий, стати для них милосерним Самарянином, шукати з ними контакту. Ціль єго перша, найважнійша скріпити любов Бога, а блудячих повернути до Христа. Використати все і всюди, щоби з любовію зближитися до парохіян. Як много має до сего душпастир нагоди, він, що єго вівці звуть отцем духовним.

Одні нагоди до контакту, з урядового становиска душпастиря — в церкві, через богослуження і молитви, в школі, на приходстві, инші як наслідок ревнійшої всенародньої праці, через яку витворюється тіснійша злука парохіян з душпастирем; працю з любови поза церквою, яка немов нитками звяже особу душпастиря з парохіянами, робить його особу мотором всеї благородної праці в парохії, а приходство осередком духового її життя.

Се контакт посередний — громадний, через працю, а до него як оден рід метод душ. праці має прилучуватися і безпосередний — індивідуальний, контакт рівнож при

ріжних нагодах урядових, а також всюди там, де сего добро душ вимагає. Перейдім коротко поодинокі нагоди.

Перший посередний-громадний, а могучий середник духового контакту з вірними се побіч всенародних богослужень і молитов, проповідь і катехізація. »Бисть же належащу єму народу, да биша слишали слово Божіє“, — а нарід тиснувся до Нього, щоби послухати Божого слова.— (Лук. V 1 ст.) А в другім місци (Мар. 1. гл. 37 ст.) читаємо: Глаголаша єму: яко вси тебе іщуть«. Як високе є звання душпастиря, щоби бідним людям заступити Спасителя, що колись ходив по землі, а з його уст виходили слова ласки і потіхи. Сухе і без серця розбирання букв закона через учених не могло заспокоїти духового голоду широких мас народа. Нарід той бажав чогось ліпшого. Не дивниця, що так тиснеся до Божественного Учителя.

Так і тепер буває. І тепер стає часто перед народом не любячий пастир душ, але згризливий і стетричілий бюрократ, або учений в письмі, але духом народові цілком чужий. А нарід голодний прагне чогось иншого. І він горнеться, коли почує слово Боже голошене в цілій його красі, глибині і обильности потіхи! Нарід хоче слухати, хоче просвіти, науки, він хоче бути уздоровленим з ран душі. І се ми мусимо сповнити, як Христос для тих, що ішли за ним і слухали його науки. Мотивом нашої проповіди нехай буде піднести не пригнобити. Христос є взором для нас. Рідко лиш до тих, яких любов не може позискати звертався зі словом »горе вам«. Поза тим словом єго — се блаженство і вказування вічної нагороди.

І ми маємо перед собою товпи народа зі збідованими і зажуреними лицями, що їх зорала борознами морщин борба о хліб, тяжка і чорна праця. Се люди убогі, слабі і грішні. Але у них є богато доброї волі і охоти. Даймо їм через проповідь потіху, добру новину, а не гіркий полин! І не дивуймося, коли нераз людиска вертають до дому не покріплені на душі, але пригноблені, нарікаючи на свойого башу на проповідниці.

Добра проповідь вимагає праці-журби. Вигіднійше сидіти з заложеними руками і нарікати на сумні часи. Але жиємо в часах боротьби о душі людські. І коли кругом буря і все нарікає і хилиться, на проповідниці має стати серед народу просто і відважно душпастир і голосити мо-

гуче слово Божих правд! Проповідниця се перший народний університет в найліпшім того слова значінню.

Правда, проповідник мусить звернути увагу на се, що світ змінився. Не всі давнійші способи промовляють до людей. Треба правди віри подавати в гарній, переконуючій формі. Проповідь не повинна бути за довга. Др. Пельчар пише, що чув по 1½ год. проповіди одного славного проповідника від одного зі слухачів такі слова: першої ½ год. говорив проповідник для Бога, другої ½ год. для себе, а решту вже для злого духа. Проповідь обдумана, в якій душпастир дасть відчути сердечне співчування до всего, що лежить на серци слухачам — приносить плоди. Побіч проповідей доґматичних, належить часом виголошувати проповіди принагідні, в яких відібєся співчуття для журб, недостатків, терпінь і злиднів парохіян. »Милосердя о народі сел« має вириватися часто з уст доброго пастиря.

Возьмім приміром похоронні проповіди, які є звичай у нас говорити. Се нехай не буде звичайне »подзєнкованє«, але використання нагоди, щоби порушити серце людей. Таж на похорон приходять часто люди, які рідко заглядають до церкви. Кілько нераз траґічних слухачів, кілько недолі, кілько сліз вдів і сиріт, кілько кривди, яка неодного загнала в могилу. Не можемо болю усунути, але можемо його злагодити, освятити, можемо влити бальзам в рани своїм співчуттям, теплим благородним словом, збудити віру, яка по сім життю, вказує друге у вічности.

Як велике враження робить нпр. слово над гробом бідака, який чесно жив, а за сю промову священикові ніхто не заплатив!

Так само промова при вінчанню — коли женихи чесні. Такі проповіди се сильний посередний контакт з вірними.

Найідеальнійшою нагодою індивідуального контакту душпастиря з вірними є часто св. сповідь в церкві і при посіщенню хорих. Вже Тертуліян сказав: Poenitentia vita est. Сповідь се друге хрещення. Се Витезда нового завіта, до котрої приходять також множество сліпих, хорих, хромих, а тим ангелом, що має порушити воду для них се душпастир. Який се величний образ, коли перед молодим єреєм клякає нераз сивий старушок, цілує єго руки і відкриває свою душу. Якіж великі наслідки духового відродження своїх парохіян спроваджує той душпастир, який при кож-

дій сповіди горить любовію до душ людських, і має для них слова милосердя і заохоти! Як відійде неоден від сповіди без піднесення на дусі — зражений до священика нераз на довгий час! Бо приняти треба кождого сердечно, не непривітно, остро, а по батьківськи. Се нераз одинока нагода виратувати душу, роздути сю іскорку добра, що єще тліє.

Як святою є нагода контакту душпастиря в часі посіщення хорих, сего так дуже важного обовязку душпастиря. Як вона часта! Як богато може зділати посіщеннє хорого через сердечного пастиря, як прикро і болесно, коли в кімнаті хорого зявиться тілько строгий, без окрушини серця бюрократ, який холодно, механічно відправить церемонії, а з котрого очий не виглядає ніякий луч любови. Таке посіщення хорого не піднесе, але пригноблює і мучить. Затрівожить немов хмара, що за собою темну тінь волочить. Бідний хорий аж тоді чує полекшу, коли така хмара перемине і з очий зникає. Противно ревний священик спішить до хорого, бо любить свої вівці, а скоро одна з них в небезпеці, він іде до єї постелі, бо знає, кілько добра може там зробити хотяйби се був послідний комірник на селі! Бо ревність о спасення душ не знає границі.

А як незвичайно великий вплив має посіщення довше хорих поза сповідю, не так сказатиб офіціяльне, як приватне. Таке посіщення доводить нераз найгіршого до пошани і подиву.

Коли вже говорю о посіщенню хорих при їх заосмотрюванню і поза тим — перейду до дуже важної нагоди особистого контакту з парохіянами при ріжних обходах, які є у нас в звичаю чи то з колядою перед Різдвом, чи з Йорданською водою, чи перед Воскресенням, при свяченню брящен, з нагоди запрошень на весілля, благословлення хат, водосвяття і инше. Се незвичайно важні нагоди особистого контакту з парохіянами.

Давнійші синоди наказували, щоби душпастир сейчас по обняттю парохії, або пізнійше, від часу до часу відвідав всіх парохіян. У нас се так улегчене, бо майже у всіх парохіян бодай раз у рік є звичай ходження по хатах, що є навіть злучене з певними доходами. Єсли вже не є доцільне знести всюди сі »жебранини«, понижаючі достоїнство священика, а для народу переважно немилі, то на всякий

спосіб требаби сі звичаї піднести через надання їм духовної прикмети, не оглядатися на користь, а навіть де би нічо не було, не залишати сих обрядів, а використати для добра душ. Кілько в часі таких обходів може зробити ревний священик. Де нарід тішиться і відвідини через священика уважає за благословенство, як сильно може скріпити священик привязання до церкви, до своєї особи, охоронити родини перед якою небудь ворожою вірою і аґітацією. А де вже люди зіпсуті, зрадикалізовані, кілько може зробити, коли дасть пізнати, що не іде тут о матеріяльну користь, але робить се з любови до своїх духовних дітей, щоби їх пізнати, побачити життя, потішати, поправити і в добрім скріпити. Вірю, що розумне використання якраз сих обходів може принести великі користи для Церкви, особливо в сторонах розаґітованих сельробами, радикалами і иншими руїнниками. Вступити до найбіднійшої хати, не взяти від бідака нічо, сісти, дати добру раду, поручити добру книжку, часопись. Тоді має нагоду довідатися, яке пожиття в родині, усунити незгоду, пригадати дітям і родичам їх обовязки. При таких посіщеннях треба випрошуватися від трактаментів, бесіда має бути батьківська. Особливо в хатах нещасних, забутих, налогових грішників і таких, які сторонять від церкви і священика. О таких треба памятати, маючи на увазі слова Спасителя: »прийде бо Син человіческий взискати і спасти погибшого«. »Не прийдох бо звати праведних а грішников на покаяніє«. »Не требують здрави врача, а болящії.“ В них висвітлена так пориваючо любов Ісуса до грішників, які малюють нам ідеальну картину душпастиря і мотиви ревности: нужду грішника і вартість одної душі. Тому треба іти до тих, що самі не хотять, або не можуть прийти. Бо гріх забиває волю, вкидає в нужду, відбирає своїм жертвам відвагу зближенняся до душпастиря, робить їх боязливими. Вони, як той 38-літний недужий, не знайдуть того, хтоби порушив для них воду — тоді страчені.

Нема парохій однакових, зовсім до себе подібних. Инакші відносини по містах, инші по місточках, инші по селах. Та села до себе також не подібні. Є просвічені релігійно і національно, є зіпсуті. В одних є нарід спосібний, охочий, деінде зацофаний, недовірчивий. Але в кождім селі є своє болото — всюди є люди занедбані, налогові

грішники і так по містах, як селах треба конечно індивідуального способу душпастирства, треба контакту. Особливо в тих парохіях, де лихо запустило глибокий корінь, чи то через брак плянової праці, чи через піянство, розпусту, спеціяльне положення, нахил до злодійства, агітацію проти віри — чи инші причини. Там побіч надзвичайних середників, як місія, треба також конечно індивідуального душпастирювання. Очевидно, що найліпша навіть праця священика не може часом всіх виратувати і мусить душпастир глядіти, як не одна душа пропадає у грісі, а сему не можна зарадити. Хотяйби не знати як працював — не догодить часто всім. Що одні хвалять — другі ганять. Прихильність народа, се як химерна хвиля моря. Та взором нехай буде Спаситель, який ані словами »распни« ані »осанна« не дав себе відвернути від любови для душ. Не зражуймося проте нічим, коли зробимо все, що тільки було в наших силах — не буде Бог жадати від нас рахунку за страчені душі. Бо і Божественний Спаситель не міг всіх виратувати.

Згадаю тепер коротко о контакті з парохіянами через церковне брацтво, Ап. Молитви і парох. канцелярію.

Що праця над піднесенням парохіян через Брацтво церковне є дуже важна — се розуміє кождий з нас. Кілько в послідних часах зробила уміла праця в Апостольстві Молитви через часту сповідь, поширення доброї преси, особливо »Місіонара«, бібльотек парохіяльних? На жаль в теперішних так тяжких часах справа організації церковних брацтв є занедбана. Се наказ хвилі, щоби уложити взірцевий статут для всіх однаковий. Сподіюся, що в нинішній дискусії буде між іншим порушена справа брацтв. На всякий спосіб одна з найближших конференцій повинна мати за тему справу організації і способу ведення брацтв церковних а головно ведення через брацтво так дуже важної харитативної акції.

Важною, дуже важною нагодою контакту з молодим поколінням, сею надією Церкви і народа є школа. »Оставите дітей приходити ко мні«. Душпастир має любити діти, інакше неможе бути добрим душпастирем. В школі защіплювати в молоді серця чесноти — се перша задача священника. В сей спосіб виховає нарід для Бога і Церква. Науку релігії зробить милою, інтересною, свою особу рівнож

милу дітям. Основати для дітей Мар. Союз, дати »Нашого Приятеля“, урядити св. Николая з дарунками для біднійших дітей, вертеп, діточий спів, часту св. сповідь, бібліотеку. Така праця роблена сердечно наповнює запалом молоді серця і зближає дітей до священника. Тоді мине скоро і мило година в школі. А діти витають всюди радісно свого священника, не утікають і не ховаються по дорозі, а зі школи виносять радісні спомини о своїм »єгомосцю«.

Головну увагу звертати на сі діти, що виходять вже зі школи. Треба старатися задержати вплив на них через втягання їх до Ап. Молитви, брацтв, хору та доброї часописи. Ведення дітвори шкільної і позашкільної се також вдячна тема для чергових конференцій.

Важний є контакт через парохіяльну канцелярію. Приходять за метриками, посвідками, витягами, свідоцтвом моральним, декляраціями, приходять о пораду, в ріжних урядових справах, весільних, похоронних. Якеж вдячне поле для праці для того, хто не уважає вірних за клієнтів, яких оцінюєся після ціни купна, хто не стриже, а пасе. Бо нічо не робить так закаменілим душ людських, як користолюбіє священника.

»Стукайте — а отвориться вам« — ся напись повинна бути на дверах кождого приходства. Сі двері повинні бути все доступні для парохіян: »хто ту просить одержить, що шукає знайде«. Вічливо без гордости, без довгого чекання в сіняХ, не відзиваючися упокорюючо — як се роблять деякі типи, ніби аристократи. Коли прийде старший чоловік, сивоволосий не »тикати«, попросити сісти, бо він нераз збіджений і зажурений та утомлений життям. Розуміся шкідливе булоб' хлопоманство, прийоми, цілування, це ні — треба все заховати повагу і свою гідність. Але й в кождім, хотяйби найбіднійшім бачити також чоловіка —! Важний контакт в канцелярії з тими, які наміряють еміґрувати. Кілько їх у світі марнується. Як страшний образ нашої еміґрації в Америці, Канаді. В послідним часі є рух до Арґентини. Тих треба поучити. Також тих, що процесуються а заходять до канцелярії по посвідки. Кілько то гроша йде на марно на процеси!

А як важний контакт в канцелярії в часі іспиту передшлюбного. Єго не вільно залишити, а використати як нагоду впливати на тих, які творяхть нову родину. Які

родини — такі народи. Важне се особливо тепер, де молоде покоління здичіло. Кілько у нас сторін, що з тими іспитами є злучені звичаї-приноси. Чи однако приносять ті іспити також женихам це, що потрібне їм на важну дорогу життя? Можна заохотити до купна так доброї книжки, як „Передслюбний дарунок“, пригадати взаїмні обовязки супругів, часту сповідь, участь в богослуженню і т. п.

На конець треба згадати о важній праці священника так зв. громадянській, суспільній поза церквою, в читальні кооперативі й інших культурно-освітних установах.

Правда першим і найважнійшим завданням священника мусить позістати діяльність специфічно духовна, душпастирська, або все це, що є властиво пасторальне. Сего порядку не вільно відвертати. Але побіч того мусимо використати все, щоби зближитися до парохіян, бо зближаться інші і поведуть паству проти нас. Стверджуємо всі зміну по парохіях. Говоримо про погіршення морального стану, шукаємо причин і вказуємо на потребу нових душпастирських метод. Побіч скріплення і поглиблення праці через проповідь, катехізацію, пресу, брацтва, часту сповідь і інше, важна дуже важна, участь духовенства в праці у всіх культурно-освітних установах. В читальнях гуртуєся молодіж, також на мужчин можна мати великий вплив, бо вони більше гуртуються, як жіноцтво, яке більше релігійне і скорше бере участь в церковних брацтвах і Ап. Молитви. Ся праця поза Церквою є тяжка і вимагає посвяти. Мусить бути розважна, добре обдумана, повільна а витревала. Треба Божої ласки і желізної волі душпастиря.

Читаю в одній часописі »Наші села і місточка представляють страшний образ морального упадку і здичіння. Волосся стає дубом, вірити не хочеться на вид того, що діється тепер. Наше село дичіє і тоне в моральнім багні, суди переповнені справами, а судові вязниці вязнями. Всі мусять взятися до ратунку, бо інакше постигне наші народні маси, крім моральної і національна загибіль«. — Ратувати мусимо в першій мірі ми душпастирі через ревнійшу всенародню працю і зближенняся до народа. Проти нас, проти нашого марно вегетуючого життя все змобілізоване. І духовенство мусить станути до ідейної і жертвенної праці.

»Милосердую о народі сем!« Чи не так сказавби Христос,

коли би перейшов по наших селах? Чи не знайшовби часом думних самолюбів, сухі урядничі душі без батьківського серця, яких священниче звання є нагодою до вигідного способу — заробити на кусник хліба? Ми тепер в такім положенню, що мусимо боротися за елементарне право істнування. Як маємо заховатися? Наслідуймо примір Спасителя, який плакав над Єрусалимом. Чиж душпастир, який вийшов з народа, мавби бути байдужний на єго злидні? Чи мавби ховатися, коли бачить небезпеку? Ні! Добрий пастир іде перед своїм стадом. Там де вівці, там і пастир: в читальні, кооперативі і всюди там, де добро народа (його обряд, мова, школа) є загрожені. Лиш злий пастир бачить вовка і утікає.

Скаже дехто, теоретично гарно, а в практиці не так легко. А ріжні доходження і т. п. Се правда! Вовк може кинутися і на пастиря. Але Христос каже: »Пастир добрий душу свою полагаєт за овци«. Не лиш з християнського патріотизму, але з огляду на наше становище учителів Божого закона маємо станути всюди в обороні права і справедливости, в обороні свого народа. Піддержім нарід, а він піддержить нас. Коли хочемо бачити нарід характерним, мусимо самі дати примір характерности.

Треба вийти з закристії, треба іти в народ — кликав великий Папа Лев XIII. Треба радити з народом над поправою його долі, поучувати в його правах і обовязках, ширити освіту, доброту, — старатися, щоби нарід перенятий духом релігійним і горожанським гуртувався в обороні своїх прав. Нехай духовенство розвине широку акцію суспільну в дусі католицькім, згідно з наукою Христа і після вказівок Церкви, щоби поширити Царство Христове, скріпити любов до своєї землі, мови і злучити всіх до згідної праці. Колиби небудь Церков тратила часом свою повагу і вплив на народи, а також довіря і симпатії у них, то вина спаде в першій мірі на її слуг, котрі занедбували обовязок іти в народ. Передовсім треба мати отворені очи на нужду і треба змилосердитися. Треба отворити очи і вглянути в хату, де голод, зимно і така нужда, що найтвердші характери порушать до сліз. Стараймося двигнути наш підупавший через нещасну долю люд і окружаймо його великою любовію.

А поле до праці в дусі христ. милосердія таке велике!

Ся праця буде найкращою апольогією християнства — вона також перша і одинока передумова до поширення Християнської Організації. Інакше: "Perditio tua ex te Israel". В Божій Церкві жиє Божий і людський елемент. Тамтой зістає, а сей другий нетревалий. Частинні Церкви пропадали, як учить історія. І над нами тяжкі хмари. Кількож ми вже стратили...

Кінчу: Сонце се жерело світлости є бодай найвлучнійшим образом Спасителя світа. Є воно також найгарнійшим образом священничого життя. Щодень сходить то сонце священник і несе благословлення тихо, незамітно. То сонце вносить світло, тепло, потіху, радість до Божого дому, в школу, до ліжка недужого. В світлі сего сонця граються діти і вигріваються старці. А коли в кінци то сонце-священник западе у море вічности — то жалоба вкриває кождий дім, смуток тисне кожде серце в парохії. Бо зайшло сонце, що їм так мило просвіщало.

Стараймося бути таким сонцем для своїх парохіян.

З КАТОЛИЦЬКОГО СВІТА.

Як большевики поборюють релігію. — В »Ізвєстіях« з дня 26. марта б. р. пише комісар освіти Луначарський про протирелігійне виховання в школі. Він заявляє, що треба почати кампанію проти віруючої частини педагогічного персоналу. »Віруючі вчителі в радянській школі, це безглузда суперечність, тому відділи народньої освіти повинні ужити всіх засобів, щоби заступити їх новими, настроєними проти релігії. Боротьба з ними не маловажна річ тому, що можна догатуватись, що між ними є від 30 до 40 проц. ріжного роду віруючих». (Діло 6/4 1929. Ч. 76)

Рада народніх комісарів затвердила декрет проти релігійних стоваришень. Заборонює він:

1) набування дорогою купна або найму всяких недвижимостей; лише поодинокі члени можуть набувати або віднаймати доми, площі та инший недвижимий інвентар на цілі культу; 2) не вільно уділювати науки релігії ні в шко-

лах державних, ні приватних ані у виховних заведеннях. Наука ця дозволена є хиба в духовних семинаріях, академіях і на теольогічних курсах. 3) Заборонюєся примусове оподаткованнє членів релігійних стоваришень на ціли культу.

§. 17. декрету заборонює релігійним стоваришенням:

а) основувати допомогові каси для власних членів та ведення якихнебудь доходових підприємств; б) спомагання членів якої небудь релігійної інституції; в) скликування релігійних сходин молоді й жінок; уряджування вечерів біблійних, літературних, музичних та дискусійних; основування курсів ремісничих, робітничих, релігійно фільософічних; ведення захистів для дітей, бібліотек, читалень та санаторій.

§. 3. декрету відбирає церквам можність виступати в характері правних осіб і т. п.

Вправді большевизм перебув уже немалу еволюцію і в многому змінив свою тактику, в одному незмінився а се в пристрасній ненависти до релігії. Останні протирелігійні розпорядки як рівнож офіціяльні і неофіціяльні виступи комуністів в часі Великодних свят зраджують сатанину ненависть головно до християнства.

Ватикан проти Москви. — Останніми часами виступив „Osservatore Romano“ рішучо проти розповсюднюваних поголосок про мнимі переговори Ватикану зі Совітами буцімто з ціллю привернути релігійний мир у Росії. Правда, Совіти перенюхували ґрунт в Римі бажаючи добути для себе признаннє de jure. Одначе Столиця Апост. не могла уділити такого признання для держави, якої суспільна й економічна система якнайбільше відбігає від християнських засад, а яка опираючись на матеріялістичному світогляді є державою антихристіянською. Папа Пій XI. у консисторіяльній промові з дня 18. грудня 1924. р. зазначив виразно своє неґативне становиско до уряду Совітів у відріжненні до голодуючого населення, якому поспішив радо з помічю.

Апостольська праця українського душпастиря в Німеччині. — Як відомо на території Німеччини перебуває під теперішну пору доволі численна українська еміграція, в якій є дуже поважний відсоток греко-католиків. В останніх роках працює серед них з правдиво апостольською

ревністю і посвятою о. Др. Петро Вергун в Берліні. Поминувши незначне число інтеліґентів та студіюючої молоді, уся наша еміґрації складається з робітників, які живуть у більших фабричних осередках. В біжучім році почали напливати сезонові робітники, переважно до рільної праці на селі. Поважніше число наших живе в самім Берліні та околиці, далі в Бремені, Гамбурзі, Дельменгорст і и. всюди наражені на погубні впливи комуністичних аґентів. О. Вергун їздить часто до найдальших закутин, відшукує своїх вірних по робітничиxx кварталах, гуртує разом, веде до церкви на богослуження.

Українське то-во »Поступ« в Дельменгорст попало під впливи людей ворожо настроєних до Церкви які захопили керму то-ва в свої руки. Згіршеннє грозило відси цілій робітничій кольонії. Щоби тому протиділати повстає заходами о. Вергуна »Католицький Союз св. Володимира Великого«, який гуртує кількадесять членів. На Різдво ходили вони перебрані за царів і пастирів з вертепом по українських родинах, колядували зівсім як у себе колись на рідній землі, вступали навіть до комунізуючих товаришів, здобуваючи їхні серця чарівними мельодіями рідної побожної пісні.

Поза душпастирською працею уряджує о. Др. Вергун по ріжних містах Німеччини популярні виклади з области історії нашої Церкви, літурґіки й т. п. для Німців. Німецька католицька преса дуже часто приносить звідомлення про відчити о. Вергуна оказуючи велике заінтересованнє для справ нашої Церкви.

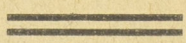

Накладом гр. кат. Еп. Консисторії в Перемишлі.
Друкарня гр. кат. Капітули в Перемишлі.